

20.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
-
Julkinen

Suomen Pankin johtokunnan päätös 20.12.2022 Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet Suomen Pankissa

1 Toimintaohjeen tarkoitus, soveltaminen ja ylläpito

Tässä Suomen Pankin johtokunnan vahvistamassa toimintaohjeessa on kuvattu sisäisen tarkastuksen toiminnassa noudatettavat periaatteet ja menettelyt Suomen Pankin organisaatiossa sekä osana Euroopan keskuspankkijärjestelmää (EKPJ) ja yhteistä valvontamekanismia (YVM).

Sisäinen tarkastus noudattaa tässä kuvatun toimintaohjeen lisäksi EKPJ:n ja YVM:n sisäisen tarkastuksen toimintaohjetta (Audit Charter for the Eurosystem/ ESCB and the Single Supervisory Mechanism), sisäisen tarkastuksen komitean Internal Auditors Committeeen (IAC:n) tarkastuskäsikirjaa ja muita IAC:n sopimia toimintaperiaatteita.

Sisäisen tarkastuksen päällikkö arvioi vuosittain tämän toimintaohjeen päivitystarpeet ja tarvittaessa esittää siihen tehtävät muutokset Suomen Pankin johtokunnalle hyväksyttäväksi.

2 Sisäisen tarkastuksen toiminta-ajatus ja tarkoitus

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa Suomen Pankille ja antaa suosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus tukee Suomen Pankkia ja sen ylintä johtoa tavoitteiden saavuttamisessa arvioimalla organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien asianmukaisuutta ja tehokkuutta.

Sisäinen tarkastus on Suomen Pankin sisäisen valvontajärjestelmän osa, jota Suomen Pankin johtokunta käyttää toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Sisäinen tarkastus pyrkii edistämään Suomen Pankin toimintavarmuutta.

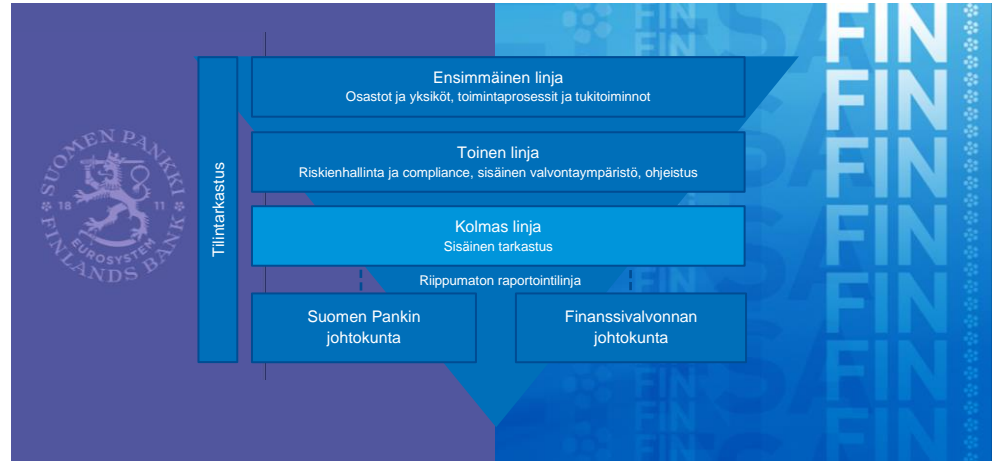
Toimintavarmuudella tarkoitetaan sitä, että Suomen Pankki

- noudattaa lakeja ja säännöksiä
- tunnistaa tavoitteidensa saavuttamista uhkaavat keskeiset riskit ja hallitsee ne tarkoituksenmukaisella tavalla
- saavuttaa tavoitteensa
- tekee päätökset oikeiden, riittävien ja oikea-aikaisten tietojen perusteella
- toimii tehokkaasti ja taloudellisesti, ja
- toimii ylimmän johdon linjausten ja päätösten mukaisesti

20.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
-
Julkinen

Sisäinen tarkastus on osa Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toimintavarmuuden kolmea linjaa (kuva)

3 Asema, valtuudet ja vastuut

Sisäinen tarkastus toimii hallinnollisesti Suomen Pankin pääjohtajan alaisuudessa muista toiminnoista riippumattomana toimintona. Sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan suoraan Suomen Pankin johtokunnalle. Suomen Pankin johtokunta hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja sisäisen tarkastuksen vuosittaisen hankesuunnitelman ja resurssoinnin.

Sisäinen tarkastus tuottaa myös Finanssivalvonnalle sen tarvitseman sisäisen tarkastuksen palvelun.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ:n) ja yhteisen valvontamekanismin (YVM:n) sisäisen tarkastuksen komitean Internal Auditors Committeeen (IAC:n) koordinoimien tarkastusten Suomen Pankkia ja Finanssivalvontaa koskevista tuloksista sisäisen tarkastuksen yksikkö vastaa myös IAC:lle.

Sisäisen tarkastuksen kohteena voivat olla kaikki Suomen Pankin toiminnot sekä kaikki muut toiminnot, joihin Suomen Pankilla on valvontavelvoite ja -oikeus. Myös ostopalveluna tuotetut toiminnot ja niiden tuottaminen kuuluvat sisäisen tarkastuksen toiminta-alueeseen siinä laajuudessa kuin ostopalvelusopimuksissa on määritelty.

20.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
-
Julkinen

Sisäisen tarkastuksen tulee tarkastustehtäväänsä (ml. toimintaympäristön seuranta) varten saada:

- rajoittamaton pääsy kaikkiin toimintoihin, tiedostoihin ja asiakirjoihin salassapitosäännösten estämättä,
- valita tarkastuskohteet, aikataulut, tarkastusten laajuus ja tarkastuksessa käytettävät menetelmät vapaasti, ja
- tarvittava apu tarkastettavaan kohteeseen liittyvältä henkilökunnalta

Sisäinen tarkastus on tarkastettavista toiminnoista riippumaton eikä sillä ole päätös- ja toimivaltaa eikä toiminnallista vastuuta tarkastettaviin toimintoihin.

4 Muut toimintaa ohjaavat periaatteet

Sisäisen tarkastuksen on toiminnassaan noudatettava sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä ammattistandardeja (International Internal Audit Standards Board: International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing), pääperiaatteita, eettisiä sääntöjä ja suosituksia.

Sisäisen tarkastuksen on oltava riippumaton tarkastettavista toiminnoista ja sen tulee olla työssään objektiivinen. Tarkastajan tulee pidättäytyä arvioimasta sellaisia toimintoja, joista hän on ollut vastuussa viimeksi kuluneen vuoden aikana. Tehtävien suorittamisessa on otettava huomioon hallintolain esteellisyysäädökset.

Sisäisen tarkastuksen on raportoitava vuosittain Suomen Pankin johtokunnalle riippumattomuutta tai objektiivisuutta vaarantavista tekijöistä ja olennaisista poikkeamista sisäisen tarkastuksen ammattistandardeista.

Sisäisen tarkastuksen on käytettävä työssään samaansa tietoa harkiten ja varovaisesti sekä Suomen Pankin salassapitokäytäntöjä ja asiakirjojen luokittelu- ja käsittelysääntöjä noudattaen. Sisäisen tarkastuksen on huomioitava tiedon käsittelyn kaikissa vaiheissa tiedon luottamuksellisuuteen ja tietosuojaan liittyvät vaatimukset.

Sisäisellä tarkastuksella tulee kokonaisuutena olla tai sen tulee hankkia tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat tiedot, taidot ja muu pätevyys. Sisäinen tarkastus voi hankkia ulkopuolista apua tehtäviensä suorittamiseen. Sisäisen tarkastuksen tulee varmistaa tehtävien edellyttämä jatkuva ammatillinen kehittyminen.

20.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
-
Julkinen

5 Toiminnan suunnittelu ja raportointi

Sisäinen tarkastuksen päällikkö laatii ja esittelee vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman sekä resurssitarpeet osana Suomen Pankin toimintasuunnitteluprosessia Suomen Pankin johtokunnan hyväksyttäväksi. Toimintasuunnitelmassa otetaan huomioon myös sisäisen tarkastuksen toiminnan ja henkilöstön kehittämiseen liittyvät tehtävät.

Sisäisen tarkastuksen toteutus perustuu hankesuunnitelmaan, jonka sisäisen tarkastuksen päällikkö laatii vuosittain dokumentoituun riskiarvioon perustuen. Hankesuunnitelmassa otetaan huomioon Suomen Pankin:

- toimintaa ohjaavat periaatteet
- strategiset painopisteet
- arviot toimintaan liittyvistä riskeistä, riskienhallinnan ja valvontaprosessien tehokkuudesta
- organisaatiossa, toiminnoissa, järjestelmissä ja valvonnassa tapahtuneet olennaiset muutokset
- johdon toiveet ja näkemykset sisäisen tarkastuksen kohteista

Hankesuunnitelmassa varaudutaan myös mahdollisten yllättävien ja suunnittemattomien tehtävien toteuttamiseen. Sisäisen tarkastuksen päällikkö tuo Suomen Pankin johtokuntaan käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi merkittävät tarpeet poiketa hyväksytystä hankesuunnitelmasta.

Sisäisen tarkastuksen vuosittaiseen hankesuunnitelmaan sisällytettävät IAC:n tarkastushankkeet sisäisen tarkastuksen komitea valitsee omien suunnitteluperiaatteidensa mukaisesti. IAC:n hankesuunnitelman hyväksyy EKP:n neuvosto. Finanssivalvontaa koskevat hankkeet hyväksytetään Finanssivalvonnan sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Sisäisen tarkastuksen päällikkö raportoi Suomen Pankin johtokunnalle toimintasuunnitelman toteutumisesta osana Suomen Pankin toiminnan seuranta prosessia.

6 Asiakkaat, palvelut ja työmenetelmät

Sisäisen tarkastuksen ensisijainen asiakas on Suomen Pankin johtokunta. Muita asiakkaita ovat osastojen ja yksiköiden esimiehet ja henkilöstö sekä IAC ja tilintarkastajat. Sisäinen tarkastus tuottaa sisäisen tarkastuksen palveluita myös Finanssivalvonnalle.

Sisäisen tarkastuksen palveluiden tuottamiseen käytetään tarkastus- ja rajatusti konsultointimenetelmiä.

20.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
-
Julkinen

6.1 Tarkastus

Tarkastus on arviointi- ja varmistustoimintaa, joka sisältää informaation hankkimista ja analysointia, minkä pohjalta tehdään havainnoja, johtopäätöksiä ja suosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi. Toiminnan tarkoituksena on tuottaa johdolle objektiivinen ja riippumaton arvio tarkastuskohteen tilasta.

Tarkastusprosessi koostuu seuraavista keskeisistä vaiheista: suunnittelu, toteutus, raportointi ja seuranta.

6.1.1 Tarkastuksen suunnittelu

Tarkastuksen aluksi tehdään tarkastussuunnitelmaluonnos. Suunnitelmaluonnoksessa kuvataan tarkastuksen tavoitteet, laajuus, rajaukset, käytettävät menetelmät, toteutustapa, aikataulu ja resurssit. Tarkastussuunnitelmaluonnos käydään läpi yhdessä kohteesta vastaavien henkilöiden kanssa aloituskeskustelussa. Sisäisen tarkastuksen päällikkö hyväksyy tarkastussuunnitelman.

6.1.2 Tarkastuksen toteutus

Sisäinen tarkastus hankkii tarkastuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta riittävän, luotettavan, olennaisen ja hyödyllisen informaation. Informaatio hankitaan pääsääntöisesti tutustumalla olemassa olevaan aineistoon, analyttisin menetelmin, toteuttamalla testaustoimenpiteitä, havainnoimalla ja haastatteleamalla avainhenkilöitä. Kunkin tarkastettavan asian osalta arvioidaan, miten asiat ovat suhteessa arviointiperusteisiin, mistä mahdolliset erot johtuvat, mitä niistä seuraa ja mihin toimenpiteisiin toiminnan edelleen kehittämiseksi tulisi ryhtyä.

6.1.3 Tarkastuksen raportointi

Tarkastuksesta laaditaan tarkastusraporttiluonnos, joka sisältää johdon yhteenvedon, taustatiedot, havainnot, niistä mahdollisesti aiheutuvat riskit ja havaintoihin liittyvät suositukset. Tarkastuskohteesta vastaaville henkilöille varataan mahdollisuus kommentoida raporttiluonnosta ennen sen valmistumista. Tarkastuskohteen johdon kanssa pidetään tarvittaessa loppukokous, jossa keskustellaan tarkastuksen osana tehdyistä havainnoista, niiden seurauksena mahdollisesti aiheutuvista riskeistä tai seurauksista ja toimenpide-ehdotuksista. Sisäisen tarkastuksen päällikkö hyväksyy tarkastusraportin.

20.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
-
Julkinen

Tarkastusraportin suositukseen tulee vastuussa olevien ilmoittaa toimenpidesuunnitelmansa toteutusaikatauluineen ja vastuuhenkilöineen.

Tarkastusraportti jaetaan tarkastuskohteen johdolle ja muille vastuutahoille, joita tarkastuksen tulokset ja mahdolliset suositukset koskevat. Suomen Pankin johtokunnan jäsenet saavat tarkastusraportin erillisenä jakeluna.

Kirjallisen raportoinnin asemasta tai lisäksi tarkastusten tulokset voidaan esitellä suullisesti. Tarkastusten tulokset voidaan saattaa käsiteltäväksi johtokunnan kokouksessa pääjohtajan ja tarkastuspäällikön erikseen sopimalla tavalla.

6.1.4 Suositusten seuranta

Sisäinen tarkastus seuraa säännöllisin välein tarkastusraporteissa annettujen suositusten toteutumista. Seurannan tuloksista raportoidaan tarkastuskohteen vastuuhenkilöille ja Suomen Pankin johtokunnalle.

6.2 Konsultointi

Konsultointi on neuvonanto- ja muuta sen luonteista toimintaa. Konsultointimenetelmiä ovat muun muassa neuvonta (ml. yksittäiset kannanotot ja kommentit), itsearviointien ohjaus ja koulutus sisäisen tarkastuksen asiantuntemuksen alueella. Kehityshankkeissa sisäinen tarkastus voi olla edustettuna johto-, projekti- tai tukiryhmässä ilman operatiivista vastuuta.

Konsultointitoimeksiannon suunnittelusta, menetelmistä, raportoinnista ja seurannasta sovitaan erikseen toimeksiantajan kanssa.

7 Laadunvarmistus

Sisäinen tarkastus kehittää ja ylläpitää sisäisen tarkastuksen ammattistandardien mukaisia laadunvarmistusmenettelyitä. Menettelyihin sisältyvät sekä jatkuvat laadunvarmistusmenettelyt että säännöllisin väliajoin tehtävät sisäiset ja ulkoiset arvioinnit sisäisen tarkastuksen laadusta.

Jatkuva laadunvarmistus perustuu tehtävien toteutumisen valvontaan, tehtävistä saatavaan palautteeseen ja resurssien käytön seurantaan. Valvonnan tehtävänä on varmistaa, että tarkastus tai muu tehtävä on asianmukaisesti suunniteltu, sen laajuus on riittävä, havainnot ja johtopäätökset ovat asianmukaiset ja dokumentoitu ja että raportointi on johdonmukaista johtopäätösten kanssa.

20.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
-
Julkinen

8 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Sisäisen tarkastuksen päällikkö vastaa tarvittavasta tiedonvaihdosta ja koordinoinnista muiden Suomen Pankin sisäisten varmistustoimintojen, riskienhallinta- ja compliance-toimintojen kanssa varmistaen sisäisen tarkastuksen riippumattomuuden säilymisen tässä yhteydessä.

Sisäisen tarkastuksen päällikkö huolehtii yhteydenpidosta tilintarkastajiin ja koordinoi tilintarkastajien toimintaa.